Ч. 62 (12.718). Львів, пятниця 20. березня 1931. Poczstowa opłata ... Рік LII.

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем
Рукописів не звертається

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·5 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41 „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

10-тиліття риського миру.

Львів, 18. березня 1931.

Десять літ тому, в 10. год. вечора 18. березня 1921 року, підписано у палаті „Чорноголовців" у Ризі мир поміж Польщею і Росією, формально: Росією і Україною, який закінчив кріваву війну, що велася на кількох фронтах на Сході Европи. Цей мир кінчав одночасно останню світову війну, яка далеко ще не була закінчена версайським договором. Одночасно риський мир визначив нові державні кордони поміж Польщею і Росією (формально: Росією, Україною і Білорусю) та створив той фактичний стан, який істнує у цій частині Европи по нинішній день; рішення Ради Амбасадорів, якого 8-літні роковини минули саме три дні тому, лише петрифікувало стан, створений на два роки передтим у Ризі.

Як згадано, у риському мирі лише формально фігурує „Українська Соціялістична Република Рад", як одна з договірних сторін, поруч з „Російською Соціялістичною Федеративною Републикою Рад" і „Білоруською Соціялістичною Републикою Рад". Фактично мир заключили поляки й московські більшовики, як представники двох держав — Польщі й Росії: на це вказував навіть сам склад більшовицької делегації, в якій на 5 членів лише один був з роду українцем (Юрій Коцюбинський, „народній комісар військових справ" з часів панування на Україні мадам Бош і Муравйова), а всі решта 4 — це москалі та московські жиди (Йоффе, Ґанецкій, Квірінґ і Оболенскій).

Але хоча мир заключала Польща й Росія, проте він торкався передовсім України. Цей мир зліквідував обидві післявоєнні українські умови міжнародного характеру (берестейський мир України з осередніми державами і т. зв. варшавську умову У. Н. Р. з Польщею) та внутрішньо-українські акти, що проголошували суверенність України й її соборність. Тому, що в риському мирі дві неукраїнські сторони, польська і московська, трактували передовсім про українські етнографічні землі, а сам риський мировий договір фактично установляв новий поділ тих земель поміж дві держави, Польщу і Україну, він найбільше нагадує Андрусівський мир з 13. I. 1667 року.

Не вважаючи на величезне значіння риського миру для усіх трьох націй — польської, української і московської — література на його тему незвичайно бідна. Пояснити це можна хіба моментом психольоґічного характеру: ні одній стороні не мило про цей історичний акт писати, тому, що навіть для побідників польсько-московської (більшовицької) війни цей мир ніколи не був предметом захоплення, дарма, що давав їм на сході державні кордони, про які ніхто з поважних польських політиків раніше не думав. Не вияснено напр. авторитетно по нинішній день, як це сталося, що у Ризі, не вважаючи на всі найбільш сприяючі обставини, польська сторона ні разу навіть не заторкнула все ще такої „федеративної концепції", яку вічно приписується марш. Пілсудському. Виснення усіх кулїс риського миру безумовно розбило би неодну леґенду...

Сам мир складається з короткого вступу, 26 статтей та 5 залучників, з яких першого, тайного, не виявлено. Перша стаття урочисто проголошувала: „Обі переговорюючі сторони заявляють, що стан війни між ними припиняється". Друга стаття — як на глум — поликувалася на „принцип самоозначення народів", визнавала „самостійність України" та визначувала докладно кордонну лінію, яка цілу Волинь, Холмщину, Підляше і Полісся та цілу Східну Галичину (про все казало останнє речення: „...дальше вздовж ріки Збруча до її устя до ріки Дністра") признала Польщі. Чертова стаття голосила, що „Росія й Україна зрікаються усіх прав і претенсій до земель, положених на захід від границі, означеної в ст. II нинішнього договору." Ст. IV. казала про ліквідацію взаємних зобовязань, ст. V запевнювала „собі взаємно пошанування державної суверенности і стримання себе від якогобудь вмішування до внутрішніх справ другої сторони, зокрема від аґітації пропаганди, всякого роду інтервенцій або їх підтримки". Дальше казалося про те, що обі сторони не будуть толерувати на своїй території ніяких ворожих другій стороні організацій і т. д. З дальших статтей договору найцікавіша для нас ще VII. ст., яка „згідно з принципом рівноправности" запевняла в Росії, на Україні і Білорусі особам польської національности, та в Польщі особам російської, української і білоруської національности — „всі права, які забезпечують свобідний розвиток культури і мови та виконування релігійних обрядів". Дальше стверджувалося, що особи польської національности там, чи російської, української й білоруської тут — будуть мати право „в рямцях внутрішнього законодавства" „плекати свою рідну мову, організувати і підтримувати власне шкільництво і творити з тою метою товариства і союзи"...

Ось-так „скромно", але рішучо і недвозначно обі сторони вирішили українське питання. Вирішили його по суті на 100 відс. згідно з ендецькою концепцією, признавши українську проблему внутрішньою проблемою Польщі і Росії. Тому теж Польща не піднесла ніяких застережень щодо державницько-устроєвих питань України та негайно погодилася на те, що „Уряд Російської Соціялістичної Федеративної Републики" буде в Ризі промовляти не лише у власному імені, але й „з уповноваження Уряду Української Соціялістичної Републики Рад"; з другого боку „уповноважений" уряд Росії не настоював у Ризі на зафіксування у мировому договорі навіть такого застереження щодо „автономічного устрою" українських земель в Польщі, яке два роки пізніше зробила Рада Амбасадорів у відношенні до Сх. Галичини...

Таким був той риський мир, що був побідою націоналістичної польської і націоналістичної російської думки та великою програною українців, які наслідки цієї програної відчувають досі...

За долю зльокавтованих службовиків.

Промова посла д-ра Степана Біляка на пленарному засіданні сойму дня 16. березня 1931 р.

Високий Сойме! З хвилиною, коли польська держава перейняла владу, прийнято до державної служби в Польщі лише незначну частину австрійських службовиків української національности, зате значну більшість полишено зовсім на ласку долі, бо ані не прийнято їх до служби, ані не признано їм емеритального забезпечення, до чого прислуговувало їм право по думці австрійських законів, обовязуючих в хвилині розпаду монархії.

Справу цих зльокавтованих службовиків-українців порушували часто посли в попередньому соймі так на повних засіданнях, як на засіданнях комісій. На свої слушні домагання одержували українські посли відповідь, що не ввійшла ще в життя міждержавна віденська конвенція, яка управильнювала емеритальні справи і в той спосіб відкладано полагодження цієї болючої справи на пізніше. Скарги службовиків, звернені до адміністраційних властей та до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві з домаганням признати їм емеритуру віддалювано, покликуючись постійно на постанови артикулів 95 і 28 емеритального закону з дня 11. грудня 1923 р., які роблять залежним признання емеритального забезпечення від певної границі віку, а то 55, або 60 року життя, чи то від тривалої нездібности виконувати службу.

Вкінці діждалися ми щасливої хвилі, коли ця віденська конвенція, яка управильнює справу емеритур бувших австрійських службовиків, стала правосильною. Цю конвенцію заключила і підписала Польща з Австрією, Італією, Румунією, Чехословаччиною та Югославією у Відні ще дня 30. листопада 1923 р. Щойно 5 літ пізніше, а саме з кінцем 1928 р. та конвенція діждалася в Польщі ратифікації, а саме закон з дня 19. грудня 1928 р. (Вістник ЗД ч. 3, 1929 р. поз. 27). Вже підчас нарад над ратифікацією цієї конвенції підносили посли так на комісії закордонних справ, як і з цієї високої трибуни цілий ряд суперечностей між обовязуючим емеритальним законом з дня 11. грудня 1923 р. та постановам конвенції. Тоді то представник уряду заповів новелізацію емеритального закону для узгіднення його з постановами конвенції.

Віденська конвенція, яка по думці 22. ст. цієї конвенції входить в життя з моментом зложення останнього ратифікаційного документу, ввійшла врешті в життя з днем 12. травня 1930 р., бо в тім дні остання з договірних сторін, а саме Югославія, зложила ратифікаційні грамоти в австрійськім уряді закордонних справ у Відні. Польський уряд зложив відносну ратифікаційну грамоту ще в квітні 1929 р. В Урядовім Вістнику Законів з дня 31. січня 1931 р. поміщено навіть урядову заяву, підписану міністром закордонних справ Залеським, в якій стверджено, що віденська конвенція ввійшла в життя 12. травня 1930 р. Та конвенція постановляє виразно, що чинну службу бувших австрійських державних службовиків і австрійських військових, які дня 3. листопада 1918 р. не були ще перенесені в стан спочинку та які не були прийняті до служби в ні одній з сукцесійних держав, уважається за покінчену в дні 3. листопада 1918 р. та що ті особи будуть діставати, почínаючи від 1. грудня 1923 р. забезпечення від тої держави, якої громадянство придбали, якщо — згідно з приписами бувш. австрійської монархії, обовязуючими в дні 3. листопада 1918 р. — ті особи мали право діставати забезпечення чи то відправу, незалежно від їх здібности до праці.

Отже ми мали повну підставу припускати, що новеля емеритального закону, над якою те

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 17 marca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 54 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 11. marca 1931 r. do ygn. VI. 1. Pr. 122/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 17 marca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10 marca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręg. we Lwowie konfiskatę czas. „Dilo" Nr. 54 z daty Lwów dnia 11 marca 1931 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Posmertni zhadky" w ustępach a) od słów „szczo rozhornułasia" do „nacji", b) w od słów „Ta ne" do „Ukrainy" znamiona zbrodni z § 65a uk. i występku z § 305 uk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów ma na celu propagować wzgardę i nienawiść do administracji rzeczypospolitej, jakoteż pochwalać zamieszki lat 1918/1919, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. i występku z § 305 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

пер дискутуємо, візьме під увагу постанови цієї конвенції і в цей спосіб направить кривду, яку заподіяв обовязуючий емеритальний закон понад 700 родинам бувш. австрійських державних службовиків української національности. На жаль сталося зовсім інакше. Новеля над якою дискутуємо, не лише не поправила емеритального закону з дня 11. грудня 1923 р. в дусі віденської конвенції, але, що більше, пропонована урядовим проектом поправка ще цей стан значно погіршує, бо по думці цієї поправки предложений урядовий проект згори виключає від емеритальних прав кожного бувш. австрійського службовика, який не зголосився до служби і не був до неї прийнятий перед днем 1. жовтня 1923 р. В наслідок цієї поправки постанова арт. 95. емеритального закону представляється ще некорисніше ніж дотепер.

Артикули 95, 103, 104, 106 і 108. емеритального закону з дня 11. грудня 1923 р. повинні були, як суперечні з віден. конвенцією, зовсім щезнути. На жаль, так не сталося — виходить з цього, що кількасот австрійських службовиків української національности буде дальше оставати в нужді, а це тим більше, що річ іде тут здебільша про службовиків нижчих службових ступенів, які не мають підготовки до іншого звання, а стративши богато літ і здоровля на службі в австрійській державі, не мають можности дістати тепер інший заробіток і через те остають зі своїми родинами просто в розпучливій нужді.

Маємо повне право припускати, що це не сталося виключно з причин фінансової натури, бо прецінь для такого великого бюджету, який тепер маємо, забезпечення около 700 осіб не може стати надзвичайним тягарем. Зате маємо право припускати, що це сталося з причин політичного характеру. Коли воно так, то діється тим людям ще більша кривда, бо згідно з поглядом міністра скарбу, суттю і метою емеритури є чейже забезпека на старість. Емеритура не є і не може бути якоюсь винагородою за заслуги, емеритура не може бути якоюсь синекурою, але вона повинна забезпечати службовикові його старість і для цієї одинокої цілі береться від нього в часі його чинної служби емеритальні складки. Саме з тих причин 700 родинам державних службовиків, переважно залізничників, а частинно учителів, військових і поштовиків сталася діймаюча кривда.

Не треба також забувати, що в арт. 2. уст. 4. віденської конвенції є виразна постанова, що емеритальне забезпечення не прислугує тим особам, яким відмовлено прийняти їх до державної служби з огляду на публичне добро. Розуміємо це і не будемо настоювати на тому, щоби цю клявзулю нехтовано, як довго її інтерпретація буде правильна, а саме, як довго признання емеритального забезпечення не буде признаване тим особам, які з власної індивідуальної вини нанесли безпосередню шкоду польській державі. Однак кривдою та неслушною річю є, щоби під цю постанову підтягати всіх тих службовиків-українців, які мали хочби найменший звязок з національною боротьбою в 1918 і 1919 р., бо та боротьба, збройна чи не збройна, була наслідком історичних причин і зовсім не слідувала з індивідуальної вини тих службовиків. Зрештою польська держава трикратно заманіфестувала перед цілим світом у своїх амнестіях, що навіть всякі каригідні вчинки, які остають у звязку з національною боротьбою, пускається в забуття, а чейже про які-небудь каригідні вчинки згаданих тут службовиків навіть і мови не може бути.

З наведених тут причин прошу Високу Палату прийняти поправки, зголошені відпоручником Українського Клюбу послом Великановичем на засіданню бюджетової комісії. Цілею тих поправок є узгіднити постанови емеритального закону з постановами віденської конвенції з 1923 р. і в той спосіб направити важку кривду 700 родин.

Вкінці просимо ухвалити резолюцію, якою сойм взиває уряд, щоби всіх державних службовиків і вчителів бувш. займанщин, неприйнятих до служби в польській державі, прийняти до служби, а неприйнятим признати емеритуру.

Без огляду на долю наших поправок і резолюції, апелюю також до пана міністра скарбу, щоби з огляду на міжнародній характер зобовязання прийнятого польською державою у віден. конвенції, та беручи під увагу важку кривду, заподіяну українським держ. службовикам, видав мерщій окремий виконуючий розпорядок до згаданої конвенції і ввів її в життя.

Американська жертвенність.

В комунікаті американського Обєднання (комітету амер. українських товариств), поміщеного в амер. „Свободі“ з 19. лютого ц. р., читаємо між іншим таке: „Обєднання“ переслало до краю від американсько-української еміґрації за останні три місяці **24.076·06 долярів**“. Тому, що нам відомо, що доплив грошей з Америки до краю, всупереч його непомірно збільшеним потребам і самій льоґіці фактів, — в останніх місяцях не зріс, а помітно зменшився, питаємо: Куди вислано ці гроші і де вони поділися? Нам відомо лише, що „Рідна Школа“ одержала в останніх місяцях з Америки всього 1.825 долярів. (від вересня 1930 до нинішнього дня!), на жертви осінніх подій і на будову шпиталю наспіло від або через Обєднання всього 2.500 долярів, а на українських інвалідів прислало Обєднання за четверте чвертьріча 1930 року ледви 1.300 долярів. На які ж інші потреби краю видало Обєднання мало не 20.000 долярів протягом трьох останніх місяців?

З голосів польської преси.

ЧИ МОЖЛИВЕ ВІДКЛИКАННЯ ЖЕНЕВСЬКИХ ПЕТИЦІЙ?

Варшавський кореспондент львівської „Хвилі“ пише у числі з 19. березня ц. р. на повищу тему ось-що:

„Довкола польсько-українських переговорів витворилась у Варшаві ціла комунікатово-сплетницька література, про яку у Львові ще не виробили собі належного поняття, бо до тієї незвичайно дразливої справи вплуталися всякі імпондерабілія, цілком незнані прилюдній опінії. Передовсім слід ствердити, що петиції спрямовані до Ліґи Націй, не можуть бути „вицофані“, бо з хвилиною закваліфікування кожної поодинокої петиції Секретаріятом Ліґи Націй, направляють її до Ради Ліґи, яка покликує Комітет Трьох, що має її розглянути. Текст петиції довірочно комунікують заінтересованій державі, яка тоді може заквестіонувати її „приймальність“, а в кожному випадку предкладає свої „обсервації“. Комітет Трьох може обмежитись до приняття до відома цих „обсервацій“ як задовольняючих, по чім справу припиняється і вона взагалі на Раду Ліґи не впливає.

„Ціла та процедура є стисло довірочна, а наради Комітету Трьох незнані ані заінтересованій державі, ані петентові. Тільки резолюція Комітету може бути опублікована, але лише тоді, коли заінтересована держава дасть на це свою попередню згоду. Є це „новум“, уведене щойно минулого року, з уваги на що становище Комітету Трьох, заняте у справах, що були порушені в петиціях українців з рр. 1924—1929 не стало явним. Взагалі Комітет обмежується до прослідження істоти факту, чи злогадного нарушення зобовязань меншинвого договору і приймає до відома запевнення заінтересованої держави в напрямі направи такого роду нарушень. Петент не є тут ніякою „стороною“, а тільки петиція є предметом евентуальних „розважань“ між Секретаріятом Ліґи і заінтересованою державою. Отже ціла історія про „вицофання“ полягає на незнайомості процедури, що обовязує в Лізі Націй“.

НЕСАМОВИТА ВАРШАВСЬКА ІСТОРІЯ З ОДНИМ ЗАКОРДОННИМ КОРЕСПОНДЕНТОМ.

На сторінках „Діла“ вже були коротенькі замітки про те, як то варшавська преса старалася на столичному бруку зробити видатного закордонного журналіста п. Л. Неманова „таємничим“ аґентом якихсь чужих протипольських сил, що нібито мав завдання розбити польсько-українські переговори. Потім півурядова аґенція „Іскра“ висловлювала для тогож п. Неманова своє співчуття з того приводу і навіть перепросила.

На тему цих несамовитих історій з п. Немановим у Варшаві пише варшавський кореспондент у вчорашній „Хвилі“ слідуюче:

„Передовсім персоналія: не Леон, але Лев Неманов. Росіянин, жидівського походження, перед революцією парляментарний редактор ліберальної петербурської ґазети „Реч“. За часів Керенського був директором петербурської телеґрафічної аґенції. Після більшовицького перевороту був Київі (працював у „Кієвской Мисли“ — Ред.). Потім виїхав до Парижа і разом з лідером кадетів Мілюковом заснував

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 20. БЕРЕЗНЯ 1931.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ

Ерос.

(Астрольоґічні рефлексії.)

(Докінчення.)

Пан міністр поставив перед соймом таку альтернативу: що ліпше: чи державний переворот, повстання, полеві суди, розстріли, шибениці і пролив крови, чи Берестя, де ніякого знущення не було, бо цього не допускає вязничний реґулямін, чи вигарбування шкури якомусь саботажистові? Розуміється, що друга альтернатива була ліпша, доцільніша і гуманніша, а коли і таке трапилось, що вигарбували яку невинну шкуру, то це чисто технічна справа. Адже є така стара-старезна метода виховання, коли провинився королевич або княжевич, то педаґоги били різками його ровесників-однолітків, а паничеві казали на науку придивлятися, як то болить.

Така метода і тепер не постарілася, бо неодин неспійманий саботажист міг придивлятися, як гарбують шкуру і подумати собі: „Мой! Бачиш, як то болить? Бережись, щоб тебе коли справді не піймали при панській стирті“.

Або возьмім пана Міхала Бачинського! Якою горячою любовю під впливом наближеного Ероса запалав він до тої багатої вдовиці-інституції „Народний Дім“ у Львові і до тих добродіїв, що її йому висватали! Чи міг коли подумати бідний скарбовий урядовець, що колись запанує на комплексі камениць і двох селах Білці й Костеневі. І чи не любов до своїх сватів промовляла із його славної соймової промови, в якій дякував він за пацифікацію?

Отож, коли перед найближчим зближенням Ероса до землі, такі вульканічні вибухи любови проявляться ще раз, то що воно буде в критичний мент на віддалі від нього 26 міл. км.! Тоді люди попросту подуріють з любови. Ви батьки та мами бережіть ваших доньок, а ви чоловіки ваших молодих жінок перед стрілами Ероса, бо горе вам!

В тім році панування Ероса появиться багато еротичних і порнографічних творів. Бо еротика і порнографія то дві рідні сестри і така між ними ріжниця, що еротика ходила трохи до школи і носить шовкові панчішки та рукавички, а порнографія, як вийшла від корів з підкасаною спідницею, так побігла невмивана на вулицю.

Ті твори поручить шкільна влада на домашню лектуру, бо міністри гіґієни у взаїмному порозумінні прийдуть до того переконання, що така лектура приспішує розвиток молоді і причиниться до ублагороднення раси. „Щаблі життя“ й інші „гріхи“ діждуться десятькратного видання.

А ще що буде?

Люди задивившись у танцюристу пару Ероса з тою якоюсь панночкою в чорній суконці і собі зачнуть танцювати. Карнавал тріватиме цілий рік або й довше. Всі владики дадуть соборним листом пастирським диспенсу від пісних днів. Всі непереможно схочуть танцювати. Навіть малі діти в колисці і немічні старці будуть підстрибувати під такт музики, бо панупатиме Ерос.

Та хтож того не завважив, що ми й тепер вже танцюємо? покищо шесту фіґуру кадриля. Знаєте як: панове ліворуч, пані праворуч, відтак одна пара ліворуч, друга праворуч, опісля чвірками аж до кольони.

Саме передостанніми виборами до такої кольони дійшли наші три партії. В такій саламасі то можна не лише свою дансерку, але й голову згубити. Тепер знову зачинаємо розходитися.

Але потішаймося тим, що в тім великім світовім карнавалі затанцюють ще раз великого котільона, такого з фіґурами, ордерами і ріжними несподіванками. Увесь світ загуляє і ми теж. Якби тільки аранжери подбали за те, щоб ми, українці, танцювали в однім колі, а не в чотирьох, не вигадували яких заграничних фіґур, не робили маскаради з позиченими костюмами і паперовими масками.

Любов і танці добра річ, але важно, щоби їх дурман не тягнувся занадто довго. Себто: що ми тверезі дійшли до своєї хати.

щоденник „Последнія Новості“. Злобув популярність на женевському терені, завдяки розгалуженим звязкам і працював і досі працює постійно як дипльоматичний репортер для всяких пресових агенцій, між іншим для женевського бюра „Таймсу“. Як „кадет“ відомий був перед літами зі свого негативного відношення до рисього договору. В 1923 р. помістив він у „Таймсі“ кілька кореспонденцій, дуже неприхильних для Польщі. Одначе в 1928 р. відвідав Варшаву, зложивши перед тим візиту п. Вальдемарасові в Ковні. Тоді завіз його пок. Зацвіліховський до Бельведеру, але п. Неманов ніякої кореспонденції не опублікував.

Перед місяцем п. Неманов знов рушив у дорогу, виголосив низку викладів у Ризі, при чому порушив справу польсько-німецьких взаємин у пропольському дусі, що з задоволенням ствердив польський посол на Лотві п. Арцішевський, який жив з п. Немановим у близьких взаєминах з женевських часів. Заохочений польською амбасадою в Парижі, п. Неманов підняв ся написати цикль кореспонденцій для „Депеш де Тюлюз“ у справі національних меншостей. Після приїзду до Варшави, приймали п. Неманова сніданням шеф пресового виділу міністерства закордонних справ п. Хшановський і заступник голови клюбу ББ пос. Голувко. Крім того в честь Неманова влаштував приняття його старий партійний товариш адвокат Ал. Ледніцький. На тому приняттї були пос. Недзялковський, б. пос. Тугут, а також ґен. Бабянський, що був колись активним членом партії кадетів (конституційних демократів).

Яким чином п. Неманов став нагло „таємничим пришельцем з Риги“, що намагався „попсути“ польсько-українські розмови — це загадка, якої, здається, ніхто не в силі розвязати, тимбільше, що прибув він до Варшави вже після перервання польсько-українських переговорів, про що він довідався з польських джерел.. „Попаривши́сь“ на варшавському терені, п. Неманов понехав свою поїздку до Львова і безпосередньо поїхав до Букарешту.. Так чи інакше п. Неманов ніякою „таємничою“ поставою не був, а що в цілій тій історії неясне — буде скоро виясне́не і прилюдно висловлене“

Так представив справу варшавський кореспондент „Хвилі“ на основі зібраних ним інформацій. У світлі тих інформацій ціла історія виглядає дійсно несамовито. Вчора п. Неманова приймали і гостили, а завтра зробили його авантюристом.

Німецьке русофільство.

Проф. Гетш про німецько-російський союз.

Берлін, в березні 1931.

I.

В рямцях згаданого вже в „Ділі“ циклю викладів у берлінському університеті про Польщу виступив дня 24. лютого ц. р. з викладом про міжнародне положення Польщі відомий репрезентант німецької орієнтації на Росію проф. д-р Отто Гетш. Цей відчит особливо цікавий українській публиці, бо він виявляє ті ілюзії, щодо більшовицької Росії, якими все ще німецьке громадянство здебільша живе у відношенню до питань Східної Европи.

Проф. Гетш вийшов зі зясування катастрофальних для поляків наслідків повстання з 1863-ого року. Ідея самостійної Польщі зазнала у тому повстанні сильного удару на десятки літ, а російські репресії знищили рештки тих польських свобід у Конґресівці, які збереглися там ще після повстання з 1830-31 року. На цих руїнах довелося розпочинати нову відбудову, вже не торкаючися навіть питання про самостійність Польщі, і цю відбудовну працю перевела в Конґресівці польська народова демократія на чолі з Романом Дмовським. Основна ідея тої відбудови від 1890-тих років була: створення власної буржуазії, себто доповнення польського національного орґанізму бракуючими йому верствами міщанства й національно свідомого робітництва, навязання цієї нової польської буржуазії до нового і швидко зростаючого всеросійського капіталізму та — для успішного переведення цього соціяльно-економічного завдання — та заключення *політичної угоди з Росією*. Безпосередньою ціллю тієї угоди була автономізація польських земель, а дальшим, посереднім завданням — у звязку з перспективою світової війни проти Німеччини й Австрії — зєдинення польських земель Прусії й Австрії з польською дільницею Росії. Рахунок Дмовського був такий, що коли Росія обєднає всі ці дільниці під своїм пануванням, то значіння обєднаного польського народу, його території й його господарства буде таке значне, що Росія не зможе з успіхом панувати над Польщею безпосередньо, тільки буде змушена згодитися на якусь польсько-російську унію чи федерацію..

В цій новій орієнтації угоди Польщі з Росією, казав прелеґент, істнувала для Німеччини величезна небезпека. Адже німцям треба було — мовляв — ще тільки кілька десятиліть миру з Росією, щоби, здійснивши Бісмаркові пляни, упоратися з познанськими поляками і, заселивши їхні землі досить численним німецьким елементом, приневолити їх погодитися раз на завжди з їхньою приналежністю до Прусії. А польсько-російська угода була одним з чинників, що скермовував Росію проти Німеччини.

Підчас вибуху світової війни ідея тої угоди була пануючою серед польського народу орієнтацією. В порівнанню з нею орієнтація Пілсудського на осередні держави була — твердить проф. Гетш — дуже слабка й непевна. Але ні одна ні друга орієнтація не здійснила своїх обрахунків. Велика війна закінчилася чимось, чого ніхто передбачити не міг: упадком усіх трьох займанницьких держав Польщі. І саме це, на думку прелеґента, найголовніший момент у повстанню нової польської держави, що вона не вийшла як наслідок внутрішніх польських зусиль, ані русофільських, ані австрофільських течій, тільки у висліді неймовірно щасливого збігу обставин. Внаслідок тих обставин, про вигляд і границі Польщі рішили не поляки самі, тільки дипльоматичні й пропаґандивні заходи Дмовського в Парижі, який умів зручно використати іґноранцію антантських держав щодо скомплікованих східно-европейських справ і ставив відповідні вимоги, щодо державних границь будучої польської держави.

Неорґанічність, із якою польська держава повстала як результат зовнішніх обставин і дипльоматичної зручности, дає себе тепер дошкульно пізнати. Польща має величезні природні багацтва, вона теж не двигає на собі ніяких зобовязань з часу світової війни, — а проте находиться у постійній господарській скруті. Польський нарід націоналістично державницький, а їх держава перебуває у постійній конституційній кризі. Польща повстала на основі „права народів на самовизначення“, а проте це держава національностей з одною третиною непольського елементу.

Ґеополітично Польща не є одноцілою. Висла не творить природного центру для всіх земель держави і тільки західна частина Польщі має ґеополітичну тенденцію до ріки Одри, а південно-східна до Дніпра й Чорного Моря. Змагання закріпити польське панування над устям Висли творить осередок закордонно-політичних зусиль польської республики. В цьому змаганню криються численні комплікації включно з небезпекою нової війни, бо над устям Висли зударються польська експанзія з півдня на північ з експанзією Німеччини з заходу на схід. Відрізання Східної Прусії від решти німецької держави польським коридором „перерізує“ — як про це висловився Бісмарк в 1848-ому році — „Прусії її вязи“. Тому — впевняв проф. Гетш — Німеччина ніколи з таким станом не погодиться і поскільки Польща цього не зрозуміє, що Німеччина в цій справі ніколи уступити не зможе, то через питання польського коридору неминуче мусить колись швидше чи пізніше прийти до збройних конфліктів в Европі.

Тут прелеґент гостро критикував польсько-французький союз, який назвав „аліянсом у старім стилю“, який „засадничо перечить духові Ліґи Націй“. Підбудовою цих французько-польських взаємин має тепер стати велика французька позичка на будову залізниці Ґдиня—Катовиці, яка має на меті звязати Горішній Шлеськ із Балтиком. Крім цього примикаючи до залізничої лінії Катовиці—Краків—Львів—Снятин, та залізниця зміцнила би комунікаційні звязки між Польщею й Румунією. Ця залізниця покращалаб

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 20. БЕРЕЗНЯ 1931.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Обличча нового Парижа.

Єдність нового будівництва. — Вплив машини. — Нові дисгармонії. — Дивоглядне відмолодження.

(Докінчення)

Хоч ми не належимо до тих фанатиків, що вважають добрим лише те, що є нове, треба признати, що в новій архітектурі, яка цікавить нас у першу чергу, абсолютна технічна майстерність форм іде в парі з їх естетикою. Можливо, що старі, трохи спізнені романтики, будуть протестувати, що зрештою в нічому справи не змінить.

Звичайно, є ще й непорозуміння, про які скажемо дальше, але ніхто не зможе заперечити здобутків цього змагання, щоб надати будівництву безоглядну єдність, яка полягає в досконалих відношеннях усіх мас, відкидаючи все зайве. Так наприклад перебудовано в останніх роках у Парижі залізничі двірці Монпарнас і Східний на принципах „нової річевости“, відкинувши безоглядно все непотрібне, хочби й гарне само в собі.

Обчисливши все тільки на доцільність, блискуче передають характер призначення даної архітектури. На великих просторих стінах, позбавлених якихнебудь прикрас, розліплено зовом тільки мальовничі плякати, що захвалюють красу Франції, а одноманітність, яка моглаб вражати з голих стін розвязали розміщенням великих написів, на перехрестях великих перспективних ліній, що дають змогу моментальної орієнтації; своїми великими мистецькими буквами хапають за очі й витворюють почування естетичного ритму. Людина справді починає в такому будинку почуватися, мов у машині й щоби не розбити цього загального ритму, якось півсвідомо підчиняється йому, входить і виходить тільки дверми, де написано „вхід“ і „вихід“ або жде спокійно своєї черги без посторонньої завваги.

Це дуже характеристичний рис. Можнаб цілу книгу написати про вплив (добрий чи злий, це не важне) машини на людину. Фактом є, що машина вспіла нас вже загіпнотизувати настільки, що в багатьох випадках никне само почування людини: вона зовсім у своїй машині. Ви скоріш спостережете марку авта, його нумер і будову, як хоч одну рису людини, що ним править. Слова „шофер“ або „кондуктор“ настільки звязані із своїми обєктами, що ви просто перестаєте вважати їх людьми, живими істотами.

У цей стан уведе вас навіть простий значок на шапці людини, що ріжнить її чимнебудь від інших. Приповідку, що „одіж рішає про людину“ ви засвоюєте собі так, що згодом починаєте клясифікувати людей якоюсь дивачною клясифікацією, на менш і більш вартних. Ви присягнете, що добродій, з яким ви їхали віндою на вежу Айфля, незвичайно приємна людина й за пять хвилин настільки затямили собі її риси, що якби він витягнув вам потайки портфель, ви тиждень пізніше моглиб його описати полісменові від ніг до голови. Зате з машиніста, що віз вінду в гору у вас у тямці лишається по двох хвилинах лише кілька блискучих ґузиків на синявому тлі й навіть щодо цього останнього ви не певні.

Чи не цікаво? В добі вибуялого індивідуалізму, інтуіції, Берґсона і Чарлі Чапліна, людство стає масою, а поодинока людина міриться мірою грамофону або радіоапарату?

Та ми збились з нашого шляху; маємо писати про архітектуру. Є в ній також чимало комічного. Це торкається спеціяльно тої архітектури, де, не маючи змоги перебудувати цілости, зміняється лише частину на модерний стиль, що надто часто дає річі неповязані одна з другою, що перечать собі взаємно. Найчастіше нова декорація, застосована до старого будинку, дає неможливу дисгармонію. Чоловік може ще дивитися на партер і перший поверх, покриті одноцільним, гладким матеріялом і розмальовані на яскравий червоний або синій колір; але вище, де полищено все по давньому, крутяться в голові барокові ґанки з ренесансовими й ампірними орнаментами, що ніяк не хочуть погодити свою музикальну інтимність з кривливими, лискучими буквами внизу.

Те, що в наскрізь новому, простому будинкові стає мистецтвом, зроблене половинно, нагадує жінку, яка хоче видаватися на половину молодшою і для цього розмальовується на ляльку. У цей спосіб відмолоджено майже всю долішню частину бульвару Сен-Мішель, що разом із своїми чорними й косоокими студентами дає нині враження справжнього ярмарку.

Чоловік, проходячи повз Пантеон, мимоволі поглядає щодня з деякою трівогою на дні душі, чи його також не підкрасили часом на синьо або червоно. Ночами чорні, таємничі обриси Пантеону й Нотр Дам стають нестерпні. Людині здається, що ось-ось на них заблиснуть великими червоними буквами світляні написи, бНР Citroen, або Oil Company... Нас запевняють, що скоріше чи пізніше навколо вежі Пантеону, яку видно над усім Парижем, появиться світляна ґазета. Побачимо. Покищо вже навіть під старим єгипетським обеліском на площі Згоди уставлено рефлектори, що кожного вечора роблять з нього велитенську, білу цигару.

А двацятий вік, затягаючись солодким димом своєї самопевности, роздумує далі над тим, що би ще збудувати і що — знищити.

В одному й другому Захід є майстром.

—o—

також морський звязок Польщі з Францією. Всі ці політичні, військові й господарські французько-польські звязки загрожують — каже Гетш — якнайболючішою небезпекою німецькому посіданню Східної Прусії й Кеніґсберґу.

Посередньо польському змаганню за устя Висли служить теж польсько-румунський союз, який, що правда, має передовсім на увазі Росію. Але зате — впевняє Гетш — всі інші закордонно-політичні польські комбінації, звернені буцім то проти Німеччини, принаймні покищо безуспішні. Не вдалося Польщі ні створити якийсь союз балтійських державок під своїм проводом, ані зацікавити Малу Антанту своїми плянами.

Таким робом Польща має з політичного боку якнайважчий конфлікт з Німеччиною. Але з господарського боку добробут Польщі цілком залежить від угоди з Німеччиною. І в цьому конфлікті між політичними плянами й господарськими вимогами заключається найбільша внутрішня суперечність польської закордонної політики. Прелеґент песимістично глядить теж на положення Польщі в Лізі Націй, головно у звязку з постійними скаргами, які напливають то з литовського, то німецького то українського боку. Перводжерелом усіх тих скарг Гетш уважає неорґанічність повстання польської держави і недодержання нею договірних зобовязань. Тут прелеґент вказав як на характеристичний приклад — на справу Східної Галичини. Якийсь час було про це тихо, бо українці самі за слабкі, щоб викликати в такій справі інтернаціональну дискусію, але ось зацікавилися (так каже Гетш) східно-галицьким питанням дві потуги: Англія і Ватикан, і до такої дискусії прийде. І саме характеристичне те, що зацікавлення цією справою проявляє Ватикан, який глядить на Схід Европи під кутом місії, яку треба відіграти. Цікаво, каже прелеґент, що в Польщі ніхто не веде актуальних напр. тепер дискусій про пан-европейське порозуміння, бо для неї воно означалоб порозумітися в першу чергу з Німеччиною. Таке порозуміння булоб, як згадано, для самоїж таки Польщі корисне й конечне, але, уповаючи на свою силу, Польща за ним не тужить. *Щодо Росії, то рішаючим про російську ворожнечу до Польщі є факт, що східні области Польщі є племінно, кровно звязані з російським (!) народом, так, що Росія їх ніколи не зречеться*. „Ці области — обережно говорючи — східнословянські", казав проф. Гетш, себто вони „необережно говорючи" по національности — російські. Отже треба запитати: „Чи Польща буде завжди і при всіх умовинах досить сильна, щоби устоятися колись в будуччині у боротьбі на два фронти, проти Німеччини і проти Росії? Росія-ж є природним союзником Німеччини і цього факту поляки не повинні забувати".

— Ось так говорив у Берліні німецький прелеґент. Ми навмисне передали досить докладно хід його думок, щоби вказати на ці дві характеристичні сторінки майже загального німецького політичного погляду на східні справи: протипольську але проросійську. Останній уступ відчиту проф. Гетша свідчив яскраво, що 1) він уважає Росію цілком природним союзником Німеччини і 2) на Росію завсіди глядить передвоєнними очима, які цілком не бачать тих великих змін, які зайшли на Сході Европи від 1917 року у звязку з большовизмом та з українським національним рухом, який висунув український чинник, як цілком незалежний від польського і російського **Н. З.**

З життя наших установ.

ІХ-і Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

В суботу, 14. III. 1931 р., відбулися в салі „Української Бесіди" у Львові ІХ-і річні Загальні Збори УКТОДІ під проводом заст. голови Т-ва д-ра І. Ґижі. На Зборах було присутніх около 100 львівських членів Т-ва, головно членів УГА; були й представники українського жіноцтва та делеґат філії у Станиславові.

З виголошеного звідомлення бачили присутні, що Головна Рада УКТОДІ несе від ряду літ небуденний суспільний тягар, часто без виозуміння українського громадянства та задоволення самих інвалідів. Що незвичайно скромними рентами по 30, 40, 50 і 60 золотих місячно найтяжчих інвалідів Української Армії вдоволити неможливо, це зовсім оправдане, але важко оправдати українське громадянство навіть минулорічною пацифікацією, коли на потреби, звязані із забезпеченням інвалідів, воно ледви спромоглося зложити в році квоту 53.838.02 золотих. Квоту 68.459.57 зол. зложила українська еміґрація, так, що всіх жертв вплинуло в мин. році на суму 122.297.57 зол. Ми чули на Зборах ріжні викрути деяких українських установ: не можемо, мовляв, давати інвалідам, бо вони мають великі гроші і вистане їм на удержання з самих відсотків. Ці великі гроші — це квота тридцять тисяч долярів на фонд „Дому Українського Інваліда", зложена українською еміґрацією Америки й Канади. Вжити їх на іншу ціль УКТОДІ не має права. Відсотків одержало Т-во за рік **22.696.82** зол. Інші впливи Т-ва були: вкладки членів **9.719.41** зол. та доходи робітень **3.475.92** зол. Аж дивно стає, яким чином Т-во може покривати кожного місяця найконечніші видатки в пересічній сумі 12.000 золотих!

При максимальній ощадности виплатило Т-во за 1930 рік: на ренти інвалідам 96.962.77 зол., на протези 5.981.25 зол., на лікування 1.975.64 зол., на удержання Дому Інвалідів 13.872.83 зол., на зихист грудно-хорих 2.882.08 зол., на движимости 1.043 зол., на адміністрацію 21.742.83 зол. Річні видатки дали суму 134.460.40 зол.

На 953 зареєстрованих в УКТОДІ інвалідів користало з підмог Т-ва 516 інвалідів, а постійну місячну ренту одержувало 424 інв. від 35—100 процентових. А саме: 1 інвалід по 90 зол.— 90 зол., 4 інв. по 60 зол. — 240 зол., 7 інв. по 50 зол. — 350 зол., 7 інв. по 40 зол. — 280 зол., 24 інв. по 35 зол. — 840 зол., 21 інв. по 30 зол.— 630 зол., 35 інв. по 25 зол. — 875 зол., 97 інв. по 20 зол. — 1940 зол., 104 інв. по 15 зол. — 1560 зол., 124 інвалідів по 10 зол. — 1240 зол. Разом 424 інвалідів на суму 8.045 зол. місячно. Крім того 92 інвалідів нижче 35 проц. користали з періодичних підмог.

Всі фонди черпає Т-во з жертв українського громадянства. Старання Т-ва про державну ренту українським інвалідам за попередньої та теперішньої соймової каденції не приносять найменшого успіху. Через часті заборони збірок та загроз карами Т-ву, як і жертводавцям, одиноким зорганізованим способом у допомозі інвалідам є: **стати членом Т-ва та вплачувати точно річну членську вкладку** від товариств, кооператив та фізичних осіб.

Справа фонду „Дому Українського Інваліда", як виказала жива дискусія на Заг. Зборах, незвичайна складна і важка до розвязання. При комбінації будови спільно з Театральним Комітетом входить у гру, як мінімальна квота 150.000 долярів, тоді, коли УКТОДІ диспонує ледви пятою частю тої суми. Заг. Збори не приняли в тому напрямку ніякої ухвали, щоби не вязати Головної Ради УКТОДІ при евентуальних, особливо-ж корисних, інакших умовинах.

За діяльність у мин. році одержала Гол. Рада УКТОДІ одноголосно абсолюторію.

Головою Т-ва вибрано д-ра І. Ґижу. На місце трьох вильосованих членів Ради увійшли: 1) Д. Паліїв (бувш. голова), 2) о. Я. Чемеринський та 3) д-р Я. Олексишин. Із давніх лишилися в Раді: 4) М. Брилинський, 5) Ст. Волошиновський, 6) М. Галібей, 7) д-р Б. Гнатевич, 8) Ю. Галяревич, 9) інж. А. Мельник, а від інвалідів: 10) д-р П. Деркач, 11) І. Лапунька, 12) В. Сенчишин. Заступниками членів Ради вибрано: д-ра І. Веґеру, м-ра Ст. Навроцького, П. Палійчука й А. Гаївського. Ревізійна Комісія лишилася в давньому складі: Мет. Гебус, І. Фостаковський, Осип Голинський.

ОСТАННІ ВІСТИ

МІН. ЮЗЕФСКИЙ І УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ.

Польські джерела повідомляють: До вівтіркової авдієнції волинського воєводи Юзефського у президента держави привязують велике значіння та хочуть її лучити зі справою українського питання. Рівночасно заперечують чутки начеб між клюбом ББ і українцями або УНДОМ велися й далі переговори. Щодо воєводи Юзфеського, то він нібито мав би бути воєводою у Сх. Галичині, причому на його бажання получилиб усі три воєвідства Сх. Галичини, львівське, станиславівське й тернопільське в одно воєвідство, а воєвода мав би владу, що пригадувала би права б. намісника Галичини. Злуку Сх. Галичини диктує це, що національну політику слід вести одностайне, а не як досі було, що у Сх. Галичині кожен із воєводів веде свою політику на власну руку.

У СУБОТУ КІНЧИТЬСЯ СОЙМ. СЕСІЯ.

У суботу буде замкнена бюджетова сесія законодатних установ. До того часу полагодять усі справи, які є тепер у соймі. Цього тижня відбудуться ще два засідання сойму й одно засідання сенату. Сойм полагодить поправки, пороблені сенатом у низці законів, а передовсім поправки до бюджету. Сенат має ще полагодити алькогольний закон і новелю до розпорядку президента держави про Хрест Незалежности. Засідання сойму відбудуться в пятницю попол. і в суботу перепол., а засідання сенату в суботу попол.

РЕВІЗІЯ В ЛЬОКАЛІ ОВП. У ПОЗНАНІ.

Поліція перевела ревізію в Познані у тамошніх діячів Обозу Великої Польщі і в льокалі Стр. Народового. Забрали кореспонденцію, 9 скляних посудин із вибуховими матеріялами. У льокалі ОВП. сконфіскували зброю, набої. Здогадуються, що ОВП. хотів перешкодити академії з нагоди іменин Пілсудського й владити демонстрацію.

ВІДЛОЖЕННЯ ПОКЛИКАННЯ ДО ВІЙСЬКА.

Керовник мін-ства військових справ пересунув речинець весняного приділення річника новобранців 1909 р. на один тиждень. Новобранці, які підлягають приділенню, не дістануть нових карт покликання і мають ставитися до своїх формацій один тиждень пізніше на основі одержаних уже карт покликання. Новобранці, покликані на 8. квітня, мають ставитися 15. квітня, а покликані на 9. квітня мають ставитися 16. квітня, покликані 10. квітня мають ставитися 17. квітня.

НЕ БУДЕ ОПЛАТ ЗА ЛІКИ І ЛІКАРЯ В КАСАХ ХОРИХ.

З міродатних джерел повідомляють, що мін-ство праці рішилося не вносити до сойму на тій сесії проекту новелізації закону про Каси Хорих, який м. ін. передбачував додаткові оплати за ліки й лікарські візити.

500 ОБВИНУВАЧЕНИХ, 1000 СВІДКІВ.

У Лодзі закінчилося слідство проти членів конґресу ППС-лівиці. У вязниці є 132 учасників конґресу, інші є під поліц. наглядом. Перед судом стане 500 обвинувачених, тому процес відбудеться не в цілости у Лодзі. Свідків покликано 1000.

ПЕКОЛЬНІ МАШИНИ В БІЛГОРОДІ.

У Білгороді 18. березня між год. 4—5. рано були три вибухи. Це у т. зв. міністерській дільниці вибухнули три пекольні машини: одна перед будинком мін-ства комунікації, друга 200 м. дальше, третя на розі вул. Срін. Четверту пекольну машину найшли в коші від сміття. Слідство виявило, що й три інші пекольні машини укриті були в уличних кошах на сміття. Як військові фаховці розглядали четверту пекольну машину, вона вибухнула й тяжко зранила експерта. Досі не арештували замаховців.

Нова українська книгарня у Львові.

Відкриття і посвячення книгарні Т-ва „Просвіти" у Львові.

В середу, 18. березня ц. р. в 5-ій годині пополудні відбулося святочне відкриття і посвячення книгарні Т-ва „Просвіти" у Львові, у власному будинку Т-ва при вул. Руській. У відкритті взяли участь члени Головного Виділу Т-ва „Просвіти", представники українських, львівських книгарень і видавництв та репрезентанти нашої національної преси. Акту посвячення нової книгарні доконав о. Г. Горчинський. Він-же й зложив нововідкритій, українській культурній станиці перший сердечні побажання якнайкращого розвитку. Після посвячення перейшли всі присутні до бібліотеки Т-ва „Просвіти", де з тієї нагоди зложив новому підприємству побажання ред. М. Таранько від українських книгарів і видавців, а ґенезу і завдання тієї книгарні зясував присутнім від Головного Виділу Т-ва проф. д-р Іван Брик. Витаючи щиро цю нову нашу культурну станицю у Львові, бажаємо їй і від себе якнайкращого успіху в популяризації українського друкованого слова.

НОВИНКИ

— **Першорядне українське фризієрське заведення, вул. Бляхарська 11.** (ріг Руської), тел. 93-21 поручається П. Т. Громадянству.

— **Академія з нагоди 40-літнього ювилею енциклики „Rerum novarum".** Святочна академія, що її влаштувала вчора мала Духовна Семинарія з приводу 40-літнього ювилею появи енциклики папи Льва XIII. в салі польського Музичного Інституту, складалася з двох частин. У першій частині хор малої Дух. Семинарії відспівав „Папський гимн", а після промови ексц. митрополита Шептицького про вагу тої енциклики, ще й „Кант. св. Юрію" і „Учітеся, брати мої". У другій части виступала двічи орхестра молодих питомців під проводом п. Волод. Масюка і хор під проводом п. Дмитра Котка, що відспівав цілу низку пісень у власній гармонізації, які ми вже чули на першому концерті малої Семинарії. І хор і орхестра виявилися напрочуд гарно вишколеними, тому не диво, що збирали гучні оплески після кожної точки. Саля була переповнена.

— **Як водиться в нинішніх часах.** Дня 22. листопада 1930, в день перед виборами до сенату, місцева поліція арештувала о. Михайла Юхновича, сотрудника у Плаучі Великій, закидаючи йому підбурювання людей проти держави в часі проповіди по відході пацифікаційних військ з Плаучі Великої. По десятидневному побуті в бережанській вязниці випустили о. Ю. на волю, а карне доходження передали судові. Дня 12. січня 1931. відбулася судова розправа, на котрій подані поліцією свідки зізнавали під присягою. А ціла ця справа закінчилася тим, що прокуратор окружного суду в Бережанах під датою 27. II. 1931. Ч. I. Ds. 1621/30. Ч. 128/31. повідомив о. Михайла

†

Поминальне Богослуження

за упокій душі

бл. п. Володимира Русина

студента прав,

відправиться в суботу 21. березня ц. р. в годині 6. рано в церкві Непорочного Зачатія при вулиці Зиблікевича, на яке запрошують

У Львові, дня 18. березня 1931. Родичі.

Юхновича, що доходження проти нього за „zbr. z §§ 58 c, 59b/2, 65 a, 300, 302, 305 uk. i występku z § 24 ust. z 12/XII. 1862, Nr. 6. z roku 1863 Rpp. umorzyłem na zasadzie art. 246 § 1 k. p. k." — Кілько то параґрафів треба подати, щоби когось без потреби всадити до вязниці!

— **Від Українського Гігієнічного Т-ва у Львові!** В неділю 22. березня ц. р. у салі Т-ва „Зоря", вул. Вірменська 25, в год. 12.15 впол. виголосить виклад д-р Юліян Кордюк про **галапаси** (паразити) у людини. Виклад буде пояснюваний світляними образами. Вступ вільний.

— **Здогадні члени УВО перед чортківським судом.** В окружнім суді в Чорткові розпочався 16. ц. м. процес проти здогадних членів УВО, яким закидається державну зраду. Перед судом станули: Юліян Думний з Дзвиняча, студ. Олекса Ганкевич, також з Дзвиняча, Мирослав Чорненко зі Скородинець, Любомир Прокопович, Осип Романів з Чижихова, Микола Кузьмак зі Звенигороду, Осип Осадчук, Волод. Пиріг, Петро Опиханий, Волод. Гладкий і Ізидор Нагаєвський. Процес триватиме 3 дні. На розправу покликано 33 свідків. Боронять адвокати: д-р Шухевич, д-р Електрович, д-р Юрчинський і д-р Росляк. Маємо надію дістати допис від когось з учасників того процесу і тоді подати ближчі відомости про хід і вислід процесу.

— **Смерть на сходах.** Командант поліції львівського повіту Вирвіх посовгнувся на сходах поліц. команди при вул. Сапіги та впав вдаривши головою об камінну долівку. Наслідком заломання черепу небаром помер.

— **Маленька та важненька.** Від довшого часу в поїздах близько Львова пропадали пасажирам гроші, клунки та дороцінности і поліції не вдавалось зловити злодіїв. На днях у поїзді приловлено на гарячім учинку 14-літню львовянку Розалію Вайнтравб та її спільників Анну Касарж та Мечиславу Дуду. Вони признались, що їх специяльністю було обкрадати в поїздах пасажирів і що ватажком у тих справах була 14-літня Розалія Вайнтравб.

— **Невдала втеча вязнів.** На днях шістьох вязнів пробувало втекти з кремянецької вязниці, а то в той спосіб, що в ночі вязні розібрали піч та через діру вийшли на коритар, бажаючи вилізти звідтам на стрих і на вулицю. Але переходячи через крати на коритарі, вязні наробили багато шуму. Вязнична сторожа почула цей шум і половила вязнів та завернула до келій.

— **Самовбивство поліцая.** У Варшаві при вул. Прокоповій повісився на власних шлийках старший постерунковий Едмунд Крисяк. Він мав 35 літ, жінку і троє дітей. Причиною самовбивства був страх перед відповідальністю за якусь провину.

— **Цікавий процес у київськім суді.** Бувші вояки червоної армії та всякі червоні партизани в СРСР мають великі привілеї та й прибутки, вони творять своєрідну упривілійовану суспільну верству, яка в республиках паперової рівности будить заздрість інших верств. І ось трапляється часто, що громадянин СРСР не маючи змоги дістати посаду чи працю, підробляє собі фальшиві документи, що він є бувший „червоний партизан" та втискається на якусь посаду. Саме на днях у київськім суді засудили за такі гріхи Ізраїля Вишнепольського, Сергія Шостака, Мойсея Ривкіна, Григорія Монделевського на півтора року вязниці, Осипа Шайнфайна на 2 роки, Натана Кукуєвицького, Орловського і Штайнгардта на 4 роки заслання на Соловецькі острови. Всі вони підробили собі документи „червоних партизанів" і хоч колись були „контрреволюціонерами" добились хліба й гроша таких як б. червоні повстанці. І тому, що не хотіли вмирати з голоду, може умруть в тюрмі, або на Соловецьких островах.

— **З нужди.** У Варшаві при вул. Новолипя скочила з 5. поверху на вулицю 68-літна вдова Байля Мельова. Вона згинула на місці. Виявилось, що ця жінка від довшого часу жила без праці і хліба, боролась з крайною нуждою, яка загнала її в гріб.

— **Загадочне вбивство жінки в Берліні.** В маленькім готелю в Берліні найшли вранці мертву 23-літню жінку Іду Леман. Хто її вбив невідомо. Відомо тільки, що вечором її відвідав якийсь молодий чоловік і мав з нею різку суперечку. Іда Леман була відома зі своєї краси й інтелігенції.

— **Розстріляли 73-х вояків.** Китайська влада в Сватові викрила у війську комуністичну організацію, що готовила державний переворот. Арештовано 73 старшин і вояків учасників змови і всіх їх зараз-же розстріляно. Крім цього майже 100 учасників змови ще чекають присуди.

— **Велика корабельна катастрофа.** Китайський пасажирський корабель „Taxi" затонув наслідком вибуху кітла й пожежі, а з ним затонуло 200 осіб. Крім цього 170 пасажирів, рятуючись на човнах ще не добило до берега ні до інших кораблів, так що не відомо чи й вони урятувались чи згинули. Один англійський корабель урятував 130 пасажирів потапаючого китайського корабля. Багато осіб могло урятуватись, але вони злякавшись пожежі, скакали в море і згинули заки прийшла поміч.

— **Преса в Америці.** Щоденно в Зед. Державах Півн. Америки розходиться 44 міліони примірників ґазет. В 1930 р. всі редакції ґазет у Зед. Державах заробили на самих оголошеннях 80 міл. долярів.

— **Смерть кардинала Маффі.** З Пізи подають, що там помер у 73-ім році життя кардинал Маффі, визначний вчений, автор кількох праць з космоґрафії. Він був одним з ініціяторів помирення Італії з Ватиканом та одним з творців ватиканської держави.

— **Страшна жертва кінематоґрафії.** Виробництво фільмів у Ню Йорку вислало ґрупу артистів кораблем „Вікінг" на море робити фільмові знимки з риболовства. Недалеко побережжа Ново-Фунляндії на кораблі вибух динаміт, потрібний для розсаджування леду, від чого корабель пішов на дно. Майже 100 осіб, між ними багато фільмових артистів, затонуло.

— **Тунель під Ґібральтаром.** З Мадриду подають, що весною під проводом еспанського вченого, Карлоса Мендозія, почнеться будова великого тунелю під Ґібральтарським проливом. Коло Танжера вже нагромаджено будівельний матеріял.

— **Ще той не вродився, щоби всім догодив.** Англійська преса подає, що великий відлам гіндуського народу невдоволений вислідами конференції Круглого Стола та політикою Ґандія та що Ґанді тратить свій авторитет. Ґанді, бажаючи виконати умови, підписані в договорі, вимагає від гіндусів, щоби вони платили Англії податки, а це обурює радикальніші елементи гіндуського народу. В Бомбаю навіть відбулась демонстрація, учасники якої кричали: „Ґанді нас продав Англії! Через Ґандія ми вмираємо з голоду!"

— **Концерт піяністки Галі Левицької.** Концертова секція при Музичнім Т-ві ім. М. Лисенка у Львові подає до відома, що концерт піяністки Галі Левицької відбудеться дня 30. березня ц. р. (понеділок) у великій салі Муз. Т-ва. Подробиці та програма будуть оголошені пізніше.

— **Головна Рада „Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові"** складає отсею дорогою подяку „Народній Лічниці" та Вп. п. лікарям: д-рові Т. Бурачинському, д-рові Я. Гинилевичеві, д-рові М. Дзеровичеві, д-рові І. Курівцеві, д-рові Л. Максимонці, д-рові М. Музиці, д-рові М. Паньчишинові, д-рові О. Приймі, д-рові В. Щуровському і дент. Я. Нассові у Львові, д-рові В. Лаврівському у Бережанах, д-рові Я. Наглякові у Винниках, д-рові О. Ю. Залужному в Золочеві, д-рові В. Білозорові і д-рові І. Ціпановському в Коломиї, д-рові Р. Несторовичеві у Перемишлі, д-рові В. Кобільникові в Самборі, д-рові С. Мацейовичеві і д-рові О. Пелехові в Сокалі, д-рові К. Воєвідці в Станиславові, д-рові М. Сегинові у Стрию, д-рові В. Вітошинському у Тернополі, д-рові Т. Бачинському в Чорткові і д-рові С. Кушнірові в Яворові за безкорисно уділювану лікарську поміч інвалідам Української Армії протягом минулого адміністраційного року. — **Головна Рада УКТОДІ у Львові.**

— **Комітет Гор. Опіки над безробітними** дякує адміністраційному й лікарському персоналові Пов. Каси Хорих за зложення на цілі Комітету 140 зол. замість цвітів для комісара д-ра Йос. Марчинського з нагоди його імянин.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Зизом" на „Діло".

Хто прочитав останнє число „Зиза", той напевно не жалував 50 сотиків. Стільки там смішної справедливости, що якби так цілий рік, то булаб що-найменше десята часть нашого життя. Дісталося в тому числі всім, хто попав під руку, а найбільше обірвали деякі співробітники „Діла". Щож — думаю — носив вовк, понесли й вовка. Шкварив Рудницький на сковороді неодного — тепер нехай його трохи. Хоч і працюю разом, хоч і признаю йому в очі рацію, всеж таки тішуся (як це в нас звичайно буває!) коли мого приятеля бють.

Гарматній вистріл на камяницю: Ринок ч. 10., завсіди, чи він спрямований на „Діло" чи на котрого з інших льокаторів, є великою сензацією. Хоч би це був і сліпий набій, то львовяни зараз роблять крик, що камяниця валиться. Що правда „Зиз" випалив не з гармати, тільки з невеликого аркебуза, але все таки гук пішов.

Треба, думаю, заглянути до редакції „Зиза", який там настрій після обстрілу.

Заходжу.

Начальний редактор, співробітник, рисівник, репортер, кольпортер і видавець — усе це в одній особі — сидить собі на кріслі і жде на вісти. Вислані стежі мають розслідити, як мається ворог: чи побитий капітулює, чи останками сил, готовиться до протинаступу.

— Ага! Дістав... — стрічає мене радісним вигуком шеф „Зиза".

— Хто, що, де? — вдаю, що не знаю.

— Подивіться: „Ой біда чайці небозі..." Бачите його?

— Донцова... бачу.

— Алеж ні... Рудницького! Отгут коло Боднаровича.

— Рудницький з Боднаровичем?!..

— Буває. Знаєте приповідку: Ворог мого ворога...

— Розумію. Ну?!

— Буде злий!

— Не думаю... (Але думаю, що буде!)

Шеф глянув на мене розчарованим цьокером:

— Справді не буде. А мені здавалося, що там десь жалоба і жажда відплати... Шкода.

— Ану підіть погляньте — додав по хвилі — Може таки...

Я пішов до „Діла".

Чорного прапору не видно, значить ще живе. На сходах — як звичайно — темно і тихо. Але вже з коридора добіг до мене реґіт.

Входжу до редакції і застаю таку сцену:

Пошкодований стоїть на середині кімнати, читає на голос „Зиза" і реготеться.

— Ти бачив останнього „Зиза"? — звернувся до мене.

— Ні, або що?

— Капітальний. Ілюстрації — перша кляса...

— А ця з чайкою також? — питаю.

— Дуже добра. Тільки та чайка якась дивна... Ні то орел, ні качур...

— А ти злий?

— Чого?

— Редактор переконаний, що ти пальці гризеш зі злости.

— Запамятай собі. Кожний редактор має переконання, що той чоловік, на якого щось у своїй ґазеті написав, гине зі злости. А тимчасом... майже кожний помиляється. Люди переважно сміються з того.

— ...Хоч неодин повинен би заплакати! — додав я, щоб якось закінчити... фейлетон.

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

Б. ПОС. КУНЬКО І В. СЕН. КУЗЬМИН ПЕРЕД СУДОМ.

Після розвязання попереднього сойму одного з перших українських послів (поза нашими берестейськими вязнями) арештовано б. пос. Антона Кунька під замітом злочину державної зради (§§ 58. і 59. к. з.) і заворушення публичного спокою (§ 65 к. з.). Поліція у своїх донесеннях понаписувала на п. Кунька таке, що коли би тисячна частина з цього була правдою, то б. пос. Кунько був би найбільшим революціонером. Цю свою революційну діяльність пос. Кунько мав — очевидно, на думку поліції — розвивати у своїх промовах на вічах, з яких до речі, деякі видумала сама поліція, бо їх — як виказало слідство — у значній скількості зовсім навіть не було. По кількох тижнях тюрми в Тернополі п. Кунька звільнили, а з чорної, грізної хмари впав тільки маленький дощик. Прокуратура припинила слідство за злочини, а п. Кунька обвинуватила тільки за проступок з §§ 2. і 19. закону про збори з 15. листопада 1867. В з. д. ч. 115, якого він мав допуститися тим, що скликував віча без повідомлення дотичного старостства, як це було в Лубян-

ках Нижних, пов. Збараж, дня 24. червня 1929, в Черняхівцях, пов. Збараж, дня 30. червня 1929, в Городниці, пов. Скалат, дня 21. вересня 1929 і в Романівці, пов. Тернопіль, дня 2. березня 1930.

Рівночасно з б. пос. Куньком прокуратура в Тернополі обвинуватила і б. сенатора Миколу Кузьмина за скликання віча в Черняхівцях, пов. Збараж, дня 30. червня 1929, разом з п. Куньком без повідомлення староства. Б. сен. Кузьмина арештували дня 5. жовтня 1929 і він пересидів у тернопільській тюрмі півтретя місяця, бо проти нього чортківський окружний суд провадив слідство за злочин з §§ 58. і 65., рівночасно в одній справі проти б. пос. о. Леонтія Куницького і б. пос. Івана Заваликута та б. сен. Василя Бараника. Слідства проти них не припинено, але окружний суд в Чорткові відступив справу о. Л. Куницького, В. Бараника і М. Кузьмина окр. судові в Тернополі до Vr. 1178/28 (злочин з § 65 к. з. за промови на вічу в Тернополі дня 11. липня 1928 р.) й акти цієї справи лежать ще досі в прокуратурі в Тернополі до Ст 2126/28.

Проти обвинувачених б. пос. Кунька і б. сен. Кузьмина відбулася вже 31. січня 1931 в городському суді в Тернополі до IV. Кд. 2255/30 карна розправа за проступок з §§ 2. і 19. закону про збори (за віче в Черняхівцях), а проти самого б. пос. Кунька за віча в Лубянках Нижних, Городниці і Романівці. Оба обвинувачені явилися на розправі і заперечили вину, а їх оборонець пос. д-р Ст. Баран поставив внесок на відложення розправи в ціли покликання свідків, на обставину, що інкриміновані віча або не відбулися, або були скликані у законний спосіб. Суд прихилився до внеску обор. д-ра Барана і відложив розправу на день 14. березня 1931 р.

Дотеперішне доказове поступовання виказало зізнаннями заприсяжених свідків, що в Городниці, пов. Скалат, дня 21. вересня 1929 взагалі віча не було, а збори в Романівці, пов. Тернопіль, 3. березня 1930 скликали місцеві громадяни за запрошеннями, які мали всі учасники, а на яких промовляв б. пос. Кунько. Дотично віч в Лубянках Нижних дня 24. червня 1929 р. і в Черняхівцях дня 30. червня 1929 поставив оборонець пос. д-р Баран внесок переслухати в характері свідка члена повітової організації УНДО в Збаражі п. Василя Чернявського на доказ, що ця організація скликала згадані віча, оголосила про це в часописах і мала про це повідомити староство в Збаражі, а обвинувачені були тільки на тих вічах запрошеними референтами, а не скликуючими, і тому їх карати не можна навіть тоді, коли б згаданих віч не зголошено в старостві. Рівночасно обор. д-р Баран поставив внесок вилучити справу б. сен. М. Кузьмина і переслати її до окружного суду в Тернополі, де проти нього ведеться карне слідство за злочин з § 65. к. з. в справі о. Леонтія Куницького і тов. до Vr. 1178/28, а то для спільного трактування обох справ.

Суд на розправі 14. ц. м. прихилився до внеску оборонця пос. д-ра Барана і рішив переслухати як свідка п. Василя Чернявського, директора кредитової кооперативи „Сила" в Збаражі, на тезу поданої вище оборони обвинувачених. Тому суд відложив розправу на день 9. травня 1931 р., на котрій остаточно порішить другий внесок обор. д-ра Барана щодо евентуального вилучення справи б. сен. Кузьмина і передання її окр. судові в Тернополі.

СПОРТ

Погонь-Україна.

Перші цьогорічні мячеві змагання розіграє С. Т. „Україна" в неділю 22. березня ц. р. з ліговою дружиною „Погоні". Змагання відбудуться на грищі „Погоні" в год. 11. перепол. Як „Погонь" так і „Україна" виступлять зі своїми новими грачами. В „Погоні" м. ін. гратиме Козок, бувший грач „Краковії", віцекороль лігових стрільців. „Україна" заграє в сильно відмолодженому складі, який найправдоподібніше буде виступати і в мистецтвах львівської А-кляси.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. д-р Спирідон Кархут, професор Богословської Академії, емерит. професор академічної гімназії, совітник і референт Митрополичої Консисторії, помер по довгій і тяжкій недузі, заосмотрений Найсв. Тайнами, дня 17. березня ц. р. в 39-ім році священства і 62-ім році життя. Похоронні обряди зачнуться нині, в четвер 19. ц. м., в церкві св. Духа при вул. Коперника в год. 9. рано, після чого буде перенесення тлінних останків Покійного на Личаківський цвинтар.

З Покійним зійшов у могилу заслужений наш громадянин, щирий патріот і великий любимець молоді, для якої мав завсіди багато серця і велике зрозуміння для її потреб. Заслужився дуже як виховник молодого покоління на становищі вчителя української гімназії, де вчив латини і греки і на становищі професора Богословської Академії, де викладав старославянську мову. Був теж автором шкільних підручників, між ін. для науки грецької мови. Видав граматику старославянської мови, писав теж у богословських видавництвах. Як член літургічної комісії і головний редактор її видань має теж поважні заслуги. В останніх часах працював між ін. дуже інтенсивно над редакцією нового Служебника. В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. березня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·70 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·50 зол., копа яєць 5·70 зол.

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 19. березня, година 7·30 веч. „Страшний двір", опера.

Пятниця, 20. березня, година 7·30 веч. „Справа Дантона" Пшибишевської (премієра).

Субота, 21. березня, година 3·00 попол. „Кордіян" (для молоді); година 7·30 веч. „Оповідання Гофмана".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Четвер, 19. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим". (Вистава лише для війська).

Пятниця, 20. березня, година 7·30 веч. „Корневільські дзвони".

Субота, 21. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим".

Малий Міський Театр:

Четвер, 19. березня, година 7·30 веч. „Модне подружжя" Верневіля (премієра).

Пятниця, 20. березня, година 7·30 веч. „Модне подружжя" Верневіля.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Король гір".

КАСІНО: Звукова фільма: „Залога смерти".

КОЛЬОСЕИ: „Хмародер" (Вілієм Бойд).

ЛЕВ: Звукова фільма „Кінець світа".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Любимець жінок" (Моріс Шевальє).

ОАЗА: Звукова фільма „Моє сонічко".

ПАЛЯС: Звукова фільма „Синій метелик" (Еміль Янінгс, Марлена Дітріх.)

ПАН: „Небезпечна будуччина" (Трійливі гази).

ПАСАЖ: „Вибух у порохівні" (Тім Мек Кой). „Інтригант" (Янінгс).

ПРОМІНЬ: „Знеславлена". „Гріхи розведеної".

ФАТАМОРГАНА: „Торговиця змислів" (Гр. Гарбо, Дж. Гільберт). „Спокусник".

ХИМЕРА: „Коли молодість шумить". „Горою парубоцтво!".

СІЛЬЕВЕ: „Сексуальна гігієна".

УТІХА: „Індійська гробниця" (2 серії).

Програма радіо.

Четвер 19. III. 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Концерт **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Радіоорхестра. **Льондон** (356,3) 13·00 Балляди. **Берлін** (419) 18·40 Хор. **Стокгольм** (435,4) 19·00 Свен Гедін говорить про свої подорожі до Азії. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 21·20 Концерт Ондрічки. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 16·00 Концерт.

Пятниця 20. III. 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Орхестра. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·05 Саксофон. **Берлін** (419) 21·10 Будапештенський квартет. **Рим** (441·2) 17·00 Концерт. **Прага** (486·2) 19·05 Пісні та арії. **Відень** (516,3) 15.25 Капеля Гайгера. **Будапешт** (550,5) 9·15 Військова музика. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 18·30 „Шлюзи", опера Айнатова. **Париж** (1724,1) 21·45 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

Любачів.

19. III. „Плач Ізраїля".

20. III. „Царевич".

Кінчать постановку найновішої пєси В. Грубінського переклад Карабіневича **„Ленін".** 1565

Товаришки, що в 1911 р. здавали матуру в українськім ліцею для дівчат у Перемишлі, прошу подати свої точні адреси та знані їм адреси інших товаришок, щоби означити речинець зїзду. — **Ніна Селезінка**, Радехів. 1645 3-3

Хор „Дрогобицький Боян" улаштовує в Самборі дня 22. березня ц. р. концерт української пісні. 1581 1—2

З товариства „Учительська Громада". Взивається всі філії і всіх членів товариства до відновлення вкладки на посмертний фонд, який зліквідовано з приводу смерти б. голови товариства о. Д-ра С. Кархута. 1675

Заходом Марійського Товариства Пань відбудуться Реколекції для пань у Семинарицькій церкві у Львові, вул. Коперника ч. 36. в днях 23. (понеділок), до 29-го березня ц. р. Кожного дня в год. 5-ій пополудні наука, по науці суплікація. Дня 28. (субота) в годині 3-ій Сповідь. Дня 29. (неділя) в годині 8-ій рано Торжественна Служба Божа, на якій відбудеться спільне св. Причастіє і закінчення реколекцій. 1674

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, БРИЛІЯНТИ, СРІБЛО — оцінює безплатно і купує по високій ціні Домбровскі і Розважевскі, Львів, Академічна ч. 2. Фабричний склад годинників. — Довголітня гарантія — 1447 6—?

УПРЯЖ, сідла, виробляє і направляє найдешевше, робітня **Барера. Пасаж Гавсмана.** 1635 3—?

ФІСГАРМОНІЇ помічні до ведення хорів та науки співу починаючи від 450 зол. на продаж; поручає Бр. Маркевич Львів, Шептицьких ч. 6. 1664 2-3

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1538

КОСІВ, **Пансіон п. Евгенії Лукашевської** поручає від 1. березня сонячні кімнати з першорядним удержанням. Ціни знижені. 1555 4-4

ГОСПОДАР, який через теперішню кризу, не може дати свому одинокому синові, що є в гімназії вищої науки, шукає для себе і своєї жінки якогонебудь заняття або до камениці на сторожа. — Максим Потіцький, Бруховичі, поч. Янчин. 1670

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло".

З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.